

MEMORIAL

General Marii Wittek

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

297

Związek Odwetu

RZYMAN

zd. JONSZTA

ANNA

1 297

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — RZYMAN Anna
z d. Jomszta

I/1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricte) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie —

I/_n Relacja

- Relacja o niezwykłej uczestniczącej w celu oporu sporządzona przez A. Kowczyńską, Katowice 1978, mps, rkps, oryg., k-2, s. l-2 oraz kopia.

Relacja o niezwykłej uczestniczącej w ruchu oporu

R z y m a n o w a A n n a /1894-1942/

Władysław wydalony i przesłuchiwany najpierw w Gliście, potem

I. Dane osobiste

1. Rzymanowa Anna z d. Jonszta 1942r. Zwiadczona o śmierci syna
2. ur. 27 kwietnia 1894r. Sucha Średnia, Śląsk Zaolzieński
3. Franciszek Jonszta, Janina z d. Nowak urzędowo manifestacyjny
4. środowisko robotnicze, ojciec górnik-szttyger dołowy
mąż rolnik, właśc. gosp. w Suchej Górnej /rozwiedzeni/
5. kursy kroju i krawiectwo, ceniony fachowiec. Od młodości czynny
w polskich kółkach śpiewackich, w wielu kółkach i towarzystwach
polonijnych na Zaolziu
6. brat: Henryk Jonszta, Katowice ul. , syn Leopold
Rzyman, Sucha Górna Horni Sucha, ul.

II. Okres przedwojenny

1. gospodyni domu, krawcowa, czynna w organizacjach polonijnych
na Zaolziu.
2. brak danych

III. Okres okupacji

1. krawcowa, prowadziła gospodarstwo, starszy syn Leopold - górnik.
2. Młodszy syn Władysław, uczeń gimnazjum orłowskiego, przeszkolony
w czasie weksacji 1939r. na terenie Polski w dywersji pozafrontowej,
od listopada 1939 Anna wraz z oboma synami działa w Związku
Odwetu, sieć inż. Kwaśnickiego Franciszka ps. Rawicz. Za jej
pozwoleniem w studni urządzono schron, w którym na głębokości
18 m przechowywano aparaty radiowe, powielacz, bomby termitowe,
amunicję i broń. Ponadto były 2 skrytki: jedna w stopniach schodów,
druga między murami. W schronie wielkości 2,5 m x 2 m x 1.5 m
ukrywali się spaleni członkowie organizacji, oficerowie przecho-
dzący na Węgry. U Rzymanów zatrzymywali się członkowie kierownictwa
dywersji. Schron i przyczyny dekonspiracji opisuje Z.W. Janke :
"Śląsk Podziemny str.46, 47.
5. 17 stycznia 1941 został aresztowany syn Władysław. Wziął całą
winę na siebie stając się uchronić matkę i brata. Trójka Leopolda
nie została zdekonspirowana, jako zatrudniony na kopalni nie był
obecny w domu, gdy przyjechała gestapo z człowiekiem z organizacji,

1/1/2

który ~~nie~~ znał skrytki-załamał się w śledztwie.

Władysław więziony i przesłuchiwany najpierw w Cieszynie, potem w Kronachw Bawarii, po dwukrotnej próbie ucieczki, przeciął sobie żyły aluminiową łyżką 29 marca 1942r. Zawiadomiona o śmierci syna i możliwości sprowadzenia prochów Anna Rzymenowa postarała się o sprowadzenie prochów. W Suchej Górnej urządzono manifestacyjny pogrzeb. 2 lipca Anna Rzymen została przez Gestapo aresztowana i stracona w Oświęcimiu 10 listopada 1942r.

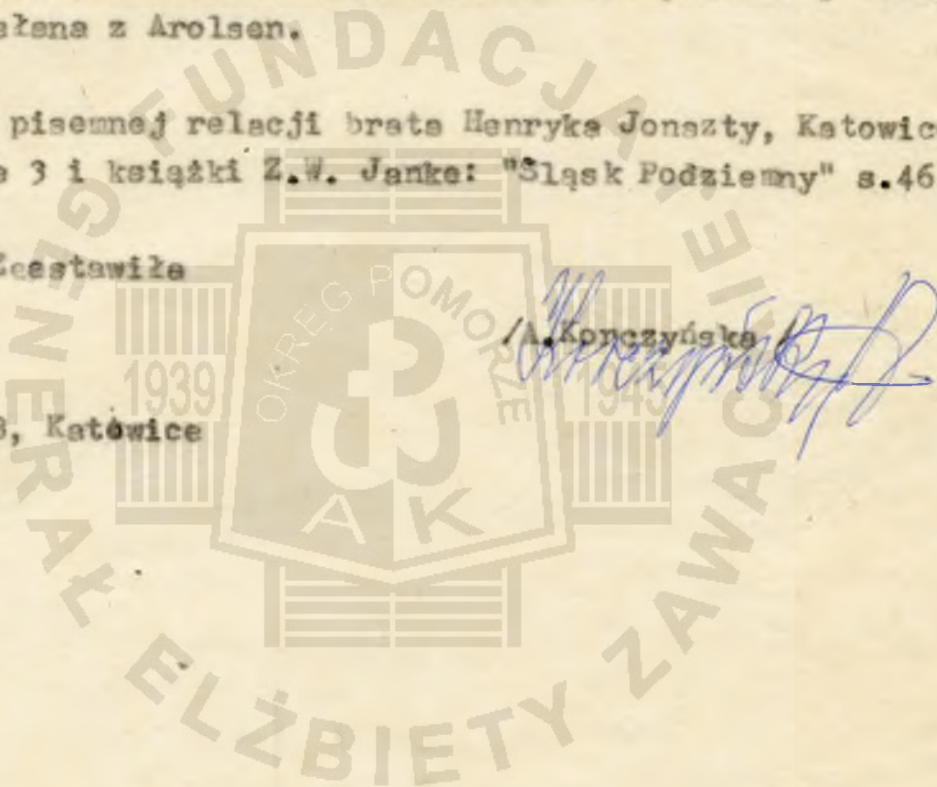
Rodzina nie otrzymała zawiadomienia o jej śmierci. Data wskutek starań syna Leopolda została ustalona przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż i nadesłana z Arolsen.

Na podstawie pisemnej relacji brata Henryka Jonszty, Katowice ul. Wieczorka 3 i książki Z.W. Janke: "Śląsk Podziemny" s.46 i 47.

Zestawiła

A. Konczyńska

sierpień 1978, Katowice

+ Rzymanowa Anna z d. Jonszta

297

ARCHIWUM

Elżbiety Zawackiej

poz. 249 Śląsk

data wpływu VIII 1978

Imię

ANNA ANNA